

IDAR - IMPRESSIES

door A.G. KOENDERINK

Idar-Oberstein: deze naam doet menigeen even stil zijn. Velen onzer denken aan Museumstukken, anderen aan gekregen of gekochte agaten. Eenmaal daar zelf te zoeken...

25 Jaar heb ik ervan gedroomd en in 1958 ben ik er geweest. Velen waren mij deze zomer voorgegaan. In de groeven was niet veel meer te vinden en ik nam mijn toevlucht tot de beken. Daar lag nog veel schoons voor het oprapen.

In de Fischbach vond Jan, de oudste, een der grootste stukken de laatste jaren in de omgeving van Idar gevonden volgens Herr Olff en Willy Kunz. De laatste maakte er een "Schaustück" van. Ook onze andere vondsten kregen bij hem juist dat, dat hen in de stenenkast tot juweeltjes maakt. Een andere goede vindplaats bleek de "Wüste Lauterbach", een pracht van een dal en hier in het snel vlietend water visten de kinderen en ik weer bijzondere stukken uit het gebied van Birkenfeld. Op 't ogenblik zelf een onbereikbaar gebied vanwege "das Militär". Uit dit gebied stammen de roze agaten gebed in een groene chalcidonsubstantie.

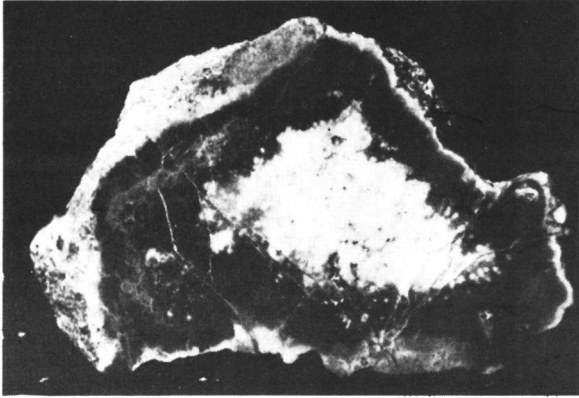
Ook leerde ik in deze beken de zeer grote differentiatie in de melafieren kennen. Ik vond er gelijk aan de zwerfsteenmelafieren van de Utrechtse Heuvelrug, maar ook vormen, die ik nooit eerder aanschouwde. De differentiatie is niet zozeer verschil in vindplaats als wel de plaats in de "stock".

Enkele impressies van tochten wil ik hier laten volgen:

Naar de Steinkaulenberg, een lange wandeling van Idar omhoog, langs de Amerikaanse kolonie over een Duits schietterrein, langs de holen en "halden" van de Steinkaulenberg, een wonderlijke tocht. Wat hebben de oude Idar en Obersteiners zich een moeite en inspanning moeten getroosten om de agaten te bemachtigen. Op de halden elk ogenblik een kreet van verrukking, een amethystkristal of een mooie donker gekleurde agaat. Terug over Algenrodt over een soort "Schiervlakte" begroeid met de "Steppenheide", der Duitse Middelgebergten, langs de Klotzberg weer naar Oberstein terug, beladen met veel moois.

Eén van de mooiste tochten was naar Göttschied, vanaf de parkeerplaats bij het Gemeentehuis van Idar-Oberstein. Men heeft hier een tracé voor een weg gebaad met behulp van een Amerikaanse bulldozer, dwars door de melafierrots. De hele weg lag bezaaid met de mooiste agaten en de fraaiste amethyst en kwartskristallen soms heel mooie "drusen". Er kwam geen eind aan kreten van bewondering en elk dacht, dat hij of zij de vondst van de dag deed. Een wonderweg door dit edelstenenland. Ook hier weer waren in het kleine beekje langs de weg veel mooie zaken te vinden.

Het dorpje Göttschied stil en eenzaam boven op de "penepplain" bood wijde uitzichten naar Hinter-Tiefenbach, Herrstein, Genach en Vorschied. Deze ook weer alle plaatsnamen, die veel schoons beloven bij zorgvuldig speuren op hun "Heiden". Het schiervlakte karakter sprak hier duidelijke taal, geen enkele verhevenheid is hier te vinden. De melafier leverde blijkbaar een goede verweringsbodem. Over het algemeen zagen de landerijen er redelijk uit. Maar het probleem is hier; er zijn geen goede verbindingen. Vandaar geen mogelijkheid tot arbeid in de industrieën der omliggende plaatsen. En daarom in de grote boerengezinnen: huis aan huis, huisindustrie n.l. slijpen van industrieagaat: goedkope arbeidskrachten.

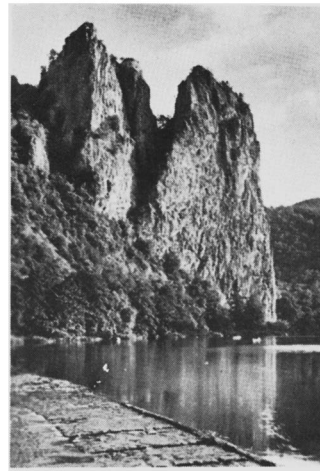
Een ongewone vorm van chalcedoon uit Cberstein. Dit stuk werd gevonden in de bovenloop van de Wüste Lutter, afkomstig uit het gebied van Birkenfeld.

In het wit een aaneenschakeling van witte bolletjes die zich hier en daar ook nog in het rode gedeelte voortzetten.
Een oëlitische agaathus. (Coll. Koenderink).

Kirn aan de Nahe.

Onder de Melafierafzettingen vinden we het zachtere Rotliegendes waardoor zich hier een bredere dalvlakte kon ontwikkelen in tegenstelling tot de nauwe dalen in de melafier bij Idar.

Rheingrafenstein (Münster a. Stein)
Verticale diaklazen veroorzaakten deze piekvormige verwerking.
Der Gefallene Felsen is een verdere pendant van dit verschijnsel.

Waar de weg van Göttschied naar de ruïne van Schloss Oberstein door het bos voert, bloeide een wonderschone flora en hoorden we de "Glockenkröte" of Vroedmeesterpad. Bij ons bekend uit Epen (L). Wij zagen ook zijn jonge nazaten. De haviken hadden hier hun horsten. Aan de andere zijde van het "Wäldchen" gekomen, kregen we een pracht uitzicht op Baumholder en Birkenfeld. We konden de loop van de beek volgen tot zijn oorsprong en zagen mooi de verschillende terrassen of beter "Verebnungsfläche".

Fraai zagen we een oude stroomkronkel, een oude Nahekronkel diep in de melafier gesneden met steile wanden.

Ook kwam de hoge en de lage oever van de tegenwoordige Nahe mooi uit in de richting Frauenstein: Een afgegleeden meander.

Idar-Oberstein een stad van edelstenen, maar ook een diamant onder de Duitse landschappen.

Hier heeft niet alleen mijn geologenhart sneller geklopt, maar hier kwam ook de geograaf en de natuurliefhebber aan zijn trek. Bernink had me dat een goede twintig jaar geleden wel eens op zijn eigen sappige manier beschreven. Het contact met diverse Idar-Obersteiners blijft altijd levend.

Ik zag er mooie vlinders als de Luzerne-vlinder, Zygena, Sybilla en Weerschijnvlinder.

Ook de kevers waren er talrijk. Jan zag een Vliegend Hert, Heldenboktor, Pappelboktor en nog vele andere.

In de beken de snelle forellen. Merkwaardig is nog aan de Kirner-Strasse voor het grote kerkhof van Idar-Oberstein de "Gefallene Felsen". Een rots van conglomeraat uit het Rotliegendes, waarin hier en daar ook nog fraaie agaten voorkomen. Het is een "basisconglomeraat" met zeer grove brokken verschillend gesteente.

Dit stuk rots meet enkele tientallen meters en weegt honderden tonnen. Het heeft zich van de rotswand losgemaakt. Men kan tussen de "Felsen" en de rots door kruipen. Het heeft overeenkomst met de "Wolfsschlucht" van Echternach.

Hier een mooi voorbeeld, hoe door verweering de loop van een rivier gewijzigd kan worden, als zo'n stuk rots in het dal van de Nahe zou vallen.

Op het kerkhof van Oberstein woont Matthias Franz als "Verwalter". Wij hebben zijn prachtige collectie bewonderd. Niet alleen zijn agaten, maar ook zijn prachtige mineralen en fossielen.

Zijn vader had reeds jaren verzameld, ook de zoon verzamelde weer. Drie generaties verzamelaars dus, die heel wat moois geborgen hadden. Het eerste contact was wat stroef, maar toen we elkaars geologentaal verstonden, was het ijs gebroken en duurde de visite ettelijke uren en hadden we in elke kamer van zijn huis weer nieuwe schatten bewonderd.

En niet alleen agaten en andere mineralen vindt men in dit wondere landje. Ik verzamelde ook het wondere plantje uit het Rotliegendes: *Walchia piniformis* in groeve Jochum in het Fischbachtal. Op verschillende plaatsen vooral in Idarwald komt het Devoon aan de oppervlakte met fossielen uit het Coblenzien. In de omgeving van Kreuznach vindt men Tertiair fossielen.

Als U er ooit komt begin dan in dat alleraardigste Heimatmuseum. Daar ziet U wat U vinden kunt. Er bevindt zich ook een goede geologische reliefkaart. En de directeur Herr Olff zal U graag helpen om de goede plaatsjes te vinden. Deze "Heimatfreunde" hebben daar in dat Museum een mooi en goed stuk werk geleverd.